

9.6.2015

STM/646/2015

Jakelussa mainituille

Viite

**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TOIMINTAKERTOMUSKANNANOTTO
TYÖTTÖMYYSTURVAN MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN
TOIMINTAVUODESTA 2014**

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa valtion talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän toimintakertomuskannanottonsa työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toiminnasta vuodelta 2014 ja niistä toimenpiteistä, joihin työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnasta annettu toimintakertomus, 7.5.2015 annettu sosiaali- ja terveysministeriön tilintarkastuskertomus ja muut selvitykset antavat aiheita.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta on erityistuomioistuimeen rinnastettava sosiaalivakuutuksen lautakuntatyypinen muutoksenhakuelin. Sen tehtävänä on kansalaisten oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden edistäminen tuottamalla kohtuullisessa ajassa oikeudenmukaisen, yhdenmukaisen ja perustelun päätöksen kansalaiselle, joka on tyytymätön ensimmäisen asteen päätöksentekijän tekemään päätökseen. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön kirjanpitoyksikköön ja sen tilinpäätös raportoidaan osana ministeriön tilinpäätöstä.

Lautakunnan toiminnasta säädetään työttömyysturvalain (1290/2002) 12 a luvussa ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnasta annetussa asetuksessa (1178/2006).

1. Yleisarvio ja valmistelu

Vuonna 2014 tavoitteena oli 9 300 asian käsitteleminen ja koko vuoden keskimääräisen käsittelyajan pitäminen seitsemässä kuukaudessa. Valitusten käsittelyaika on ollut vuonna 2014 keskimäärin 7,1 kuukautta (212 päivää), kun se vuonna 2013 oli 7,0 kuukautta (211 päivää). Seitsemän kuukauden käsittelyaika näin ollen lähes saavutettiin. Toimintavuonna ratkaisumäärälle asetettu tavoite saavutettiin, sillä lautakunta ratkaisi yhteensä 10 164 asiaa, joka on selvästi enemmän kuin vuonna 2013 (8 826).

Valitusten keskimääräinen käsittelyaika nousi edellisen vuoden 7,0 kuukaudesta (211 päivää) 7,1 kuukauteen (212 päivää). Vuonna 2014 lautakunnassa ratkaistujen asioiden määrä ei yltänyt vireille tulleiden asioiden määrän tasolle ja näin ollen 833 asiaa jäi käsittelemättä. Käsittelyvuoroaan odottavien asioiden määrä on muutaman viime vuoden aikana kasvanut huomattavan suureksi (kertomusvuoden loppuun 6 441 asiaa).

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toiminta ja sen kehittäminen ovat toimintakertomuksen ja muun aineiston perusteella tuottaneet hyvän tuloksen toimintavuodelta 2014 (arvosana 4).

Kannanotto on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriön sisäisessä valmisteluryhmässä sekä vakuutusosaston johtoryhmässä. Kannanotto on käsitelty ministeriön virkamiesjohtoryhmässä, esitelty hallinnonalan kehittämispäivillä 2.6.2015 ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta on antanut siitä palautteen. Sosiaali- ja terveysministeri on tehnyt päätöksen kannanotosta kansliapäällikön esittelystä. Valmistelu on perustunut ministeriön sisäiseen ohjeeseen, Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen 7.5.2015 ja vuosiyhteenvedoon sekä työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintakertomukseen.

2. Tulossopimuksen toteutuminen

2.1. Arvio yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisesta

Sosiaali- ja terveysministeriön strategia ”Sosiaalisesti kestävä Suomi ” määritteli hallinnonalan kolme päälinjausta:

- hyvinvoinnille vahva perusta,
- kaikille mahdollisuus hyvinvointiin sekä
- elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan strategisten tavoitteiden toteutuminen ja vaikuttavuus on arvioitu Valtiovarainministeriölle annetussa hallinnonalan tuloksellisuuskertomuksessa hyväksi (asteikko: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä).

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden osalta toiminnan tavoite on kansalaisten oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden edistäminen työttömyysturvaa koskevissa asioissa tuottamalla oikeudenmukaisia, yhdenmukaisia ja ymmärrettävästi perusteltuja päätöksiä valitusasioihin.

Lautakunnan päätösten yhdenmukaisuutta kuvaava vakuutus oikeuden muutosaste lautakunnan tekemiin päätöksiin oli 12 prosenttia kun tavoitteena oli pitää se alhaisena 10 prosentissa. Kertomusvuonna lautakunnan tietoon tuli yksi sen toiminnasta (käsittelyaika) tehty kantelu. Koska ylempään asteen muutos päätöksissä ja kanteluihin annetuissa vastauksissa ei ole mainittu lautakunnan päätösten perusteluja, niin tästä voidaan päätellä, että lautakunnan päätösten laatua on pidettävä hyvänä.

2.2. Arvio toiminnallisen tulostavoitteiden toteutumisesta

2.2.1. Toiminnallinen tehokkuus

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan taloudellisuustavoitteeksi asetettiin vuodelle 2014 se, että päätöksen käsittelyhintana on 263 euroa. Käsittelyhinnaksi tuli 241 euroa, joten lautakunnan voidaan katsoa täyttäneen tulostavoitteensa hyvin. Päätöksen käsittelyhintana hieman laski vuoteen 2013 verrattuna, jolloin se oli 259 euroa.

Lautakunnan tuottavuutta mitataan ratkaisuinä henkilötyövuotta kohden. Työn tuottavuuden tavoitteeksi asetettiin 290 ratkaisua henkilötyövuotta kohden. Tuottavuudelle asetettu tavoite toteutui hyvin, kun lautakunta ratkaisi 321 valitusasiaa henkilötyövuotta kohden. Edellisvuonna 2013 lautakunnassa ratkaistiin 293 asiaa henkilötyövuotta kohden.

2.2.2. Tuotokset ja laadunhallinta

Vuoden 2014 osalta työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaan arvioitiin saapuvan noin 9 500 valitusasiaa. Vuonna 2014 lautakuntaan saapui 10 997 valitusasiaa, mikä on 1 617 kappaletta enemmän (kasvua 17 %) kuin vuonna 2013.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan tavoitteena oli käsitellä 9 300 valitusasiaa. Lautakunta ratkaisi vuonna 2014 yhteensä 10 164 valitusasiaa, joka on selvästi enemmän kuin vuonna 2013 (8 826). Kertomusvuonna lautakunnassa teetettyjen lisätöiden avulla pystyttiin pysäyttämään keskimääräisen käsittelyajan pidentyminen. Vireille tulevien valitusasioiden määrä on kasvanut voimakkaasti kesästä 2014 lähtien ja kasvu oli syksyllä yli 20 prosenttia. Vuoden 2015 alussa sama huolestuttava kehitys on edelleen jatkunut.

Palvelukyvyyn ja suoritteiden laadun osalta lautakunnalle oli asetettu tavoitteeksi käsittelyajan pitäminen seitsemässä kuukaudessa vuonna 2014. Keskimääräinen käsittelyaika oli 7,1 kuukautta, joten tulostavoite

te lähes saavutettiin. Lautakunnan keskimääräinen käsittelyaika pidentyi 1 päivällä vuoteen 2013 verrattuna. Käsittelyajan pidentyminen johtuu asioiden ruuhkautumisesta eli siitä, että käsittelyvuoroaan odottavien asioiden määrä on muutaman viime vuoden aikana kasvanut huomattavan suureksi (kertomusvuoden lopussa 6 441 asiaa).

2.2.3. Henkisten voimavarojen kehittäminen

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan henkilöstön suuruus oli vuonna 2014 yhteensä 33. Henkilöstömäärän tavoite vuonna 2014 oli 32. Kertomusvuonna lautakunnan henkilöstön vaihtuvuus oli hieman suurempaa kuin aikaisempina vuosina, koska vaihtuvuusprosentti oli 11,8. Lautakunnan määräaikaisten osuus oli 18,2 prosenttia. Määräaikaaisia oli enemmän kuin tavoitteeksi oli asetettu, mutta taso on hyvä valtion yleiseen tasoon verrattuna. Vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeelle ei lautakunnasta jäänyt kukaan vuoden 2014 aikana.

Kertomusvuonna sairaustapauksia oli 1,8 kappaletta henkilötyövuotta kohti ja sairauspoissaoloja 12 päivää henkilötyövuotta kohti. Edelliseen vuoteen verrattuna sekä sairaustapausten että sairauspoissaolopäivien määrä hieman nousi. Vastaavat luvut vuonna 2013 olivat 2,5 ja 8,4.

Kertomusvuonna henkilökunnan koulutus oli pääosin yksilöllistä ja eri työntekijöiden omiin työtehtäviin liittyvää koulutusta. Kaikki työntekijät osallistuivat johonkin koulutukseen.

Lautakunnassa otettiin 1.6.2014 käyttöön notaarien ja esittelijöiden etätyömahdollisuus. Esittelijöillä ja notaareilla on mahdollisuus työskennellä etätyössä enintään kahtena päivänä viikossa. Vakinaistamista edelsi puolitoistavuotinen etätyökokeilu.

Vuonna 2014 työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnassa toteutettiin VM-Baro työtyytyväisyyskysely. Kaikkien työtyytyväisyyttä koskevien kysymysten keskiarvo oli lautakunnassa 3,53 kun se koko valtion hallinnossa oli vuonna 2014 3,43. Kyselyn vastausprosentti oli 69 (2013/43). Työtyytyväisyyden voidaan arvioida olevan varsin hyvällä tasolla.

3. Valtiotalouden tarkastusviraston ja muiden tarkastusten huomiot

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan tilinpäätös on raportoitu osana sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöstä ja tilintarkastuskertomus sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta sisältyy tilintarkastuskertomukseen sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksestä vuodelta 2013.

Valtiontalouden tarkastusviraston 7.5.2015 päivätyssä tilintarkastuskertomuksessa sosiaali- ja terveysministeriön tilinpäätöksestä vuodelta 2014 ei ollut huomautettavaa.

Toimintakertomus on hallintojaoston hyväksymä. Toimintakertomuksen raportointi on ollut pääosin kattavaa ja selkeää.

4. Toimenpiteet

4.1. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle ehdotetut toimenpiteet

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan työprosesseja on tuloksellisesti kehitetty vastaamaan tarvetta käsittelyajan lyhentämiseen. Vuoden 2014 tulokset ovat olleet hyviä ja lautakunta on vuosien ajan toteuttanut tuloksellisia kehitystoimenpiteitä.

Vireille tulevien valitusasioiden määrä on kasvanut voimakkaasti kesästä 2014 lähtien ja kasvu oli syksyllä yli 20 prosenttia. Vuoden 2015 alussa sama huolestuttava kehitys on edelleen jatkunut.

Toimenpiteet, joita ministeriö edellyttää työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalta tulosten kohentamiseksi.

- Valitusasioiden ruuhkautumisen vuoksi käsittelyajat uhkaavat pidentyä aikaisemmasta. Tämä edellyttää lautakunnassa toteutettavaa sisäisen toimintaprosessin kehittämistä
- ottaa niin nopeasti kuin mahdollista käyttöön sähköisen asianhallinnan, jonka tarkoituksena on uudistaa, kehittää ja nopeuttaa lautakunnan työprosesseja
- päätöstuotanto pidetään tehokkaana huolehtimalla toimivista prosesseista ja optimaalisesta henkilöstörakenteesta.

4.2. Sosiaali- ja terveysministeriön toimenpiteet

Sosiaali- ja terveysministeriö tukee työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan sähköisen asianhallintaprosessin kehittämistä siten, että valitusten käsittelyssä päästäisiin kokonaan sähköiseen toimintaan.

Toimenpiteet, joita ministeriö aikoo toteuttaa, jotta työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintaedellytykset voisivat parantua:

- Sosiaali- ja terveysministeriö jatkaa Vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman hankkeena aloitettua työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan yhdistämisen selvittämistä. Samalla selvitetään uusien edullisempien yhteisten vuokratilojen hankkimista.
- Sosiaali- ja terveysministeriö tukee työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan sähköisen asianhallintaprosessin kehittämistä siten, että valitusten käsittelyssä päästäisiin kokonaan sähköiseen toimintaan.

Sosiaali- ja terveysministeri

Hanna Mäntylä

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

JAKELU

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta
Ministeriön osastot
Tulossopimusten valmisteluryhmien puheenjohtajat ja sihteerit

TIEDOKSI

Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori (Netra)
Perhe- ja peruspalveluministeri
Tarkastuspäällikkö

